

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Iona Propheta

Luther, Martin

Argentorati

VD16 B 3892

Allegoriæ Ionæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36534

et, modo sufficient. Allegorie nunc etiam nobis tractande restant, quarum potissimum tres sunt.

P R I M A.

Allego
rie Io=
ne.

Iona hebraice columbam significat. Porro in nouo Testamento columba spiritus sancti speciem gerit Luce. 3. & Iohan. 2. & maxime manifestus spiritus sanctus, qui datus est ut Christus in uniuerso mundo per Euangelium nunciaretur, ut Iona suo nomine typus sit & figura spiritus sancti & officij eius, puta Euangelij. ut & Apostoli & Concionatores, etiam Ione & columbae esse debeant, id est, spiritu sancto duci, neq; quicquam ex sese, uel dicere unquam uel facere quemadmodum & ipse Christus Matth. 10. discipulis suis & columbarum simplicitatem, & serpentium sollertiam precipit atq; commendat, quo uoluit, ut uerbum Dei pure citra ullam humanam additionem, simpliciter docerent, uti spiritus sanctus dederit. atq; ut nemini, uel opere uel doctrina imponerent.

Nineue hebraice, pulchram aut formosam sonat, perinde ac magnifice extructa ciuitas, pulchra est. Mundum significat, qui in diuitijs suis, uoluptate, sapientia, fortitudine, uiuit & fertur, pulcherrime & speciosissime. Ceterum sub ijs peccatum solum & abominatio coram Deo existunt. Quod

uero

A L L E G O R I A E.

Uero uerbum audit & suscipit, ieiunat, saccis uestit, & in cinere sedet, significat, Verbum Dei fructum ferre, ita ut omnia mundi pulcherrima subuertat, & efficiat ut sanctimoniam suam, fortitudinem, diuitias, uoluptatem, honores & facultates, pro peccato, imbecillitate, paupertate, nausea, dedecore, damnoque ducat ac penitus contemnat. Atque hoc uere est sedere in cinere, saccis uestire, hoc est castigare, doniareque carnem.

Quod uero Iona ex terra Israel in remotam adeo regionem mittitur. indicat, & spiritum & uerbum Dei olim a Iudeis transferendum ad Gentes, ut & Christus Matth. 23. ait. Amen dico uobis auferetur a uobis regnum, tradeturque Gentibus, quae fructum inde ferent, &c. Quod uero fugit ac tanta in mari perfert, crucem & persecutionem demonstrat, quae in mundo Euangelio sese obuiam praebent. ut appareat, quasi fugiat, interire uelit ac omnino perdi. Tam imbecille uidetur coram oculis nostris mundi comparatum dominatum. Propterea, quod ij, quibus ea functio delegata est, profugi, hoc est infirmi uilesque homines sint. Mare, id est mundus, magnus & potens est, suo cum furore & seuitia. Praetera & belua marina illa, faucibus & dentibus suis horribilis est, hoc est, Mundi princeps & Deus, Satan, horrendus

i   rendus

ALLEGRO

rendus est, per duces suos & heroes mactando & occidendo, &c. Attamen Iona Dei uirtute conseruatur efficaciter, neq; ministerium eius, siue prædicatione, sua ipsius fuga, nec maris turbulentia impediri potest, Ceterum omnia pertransit aduersa, & peruenit usque Nineue. Sic, etiamsi præcones Verbi Dei infirmi sint, & mundus potentissimus, adhuc tamen Verbum Dei, sanctum Euangelion, multo est potentius, ad finem usq; peruenit, & nulla re impeditur. Et si omnis Verbi Dei præcones deglutiantur deuorentur uel, nihilo minus tamen cursum suum constantissime seruat, & in mundum eò latius spargitur, quo subuertat eundem ut uidemus in Apostolis factum esse. Atq; hoc in nostri fit consolationem, ne & nos præ mari, adeoq; pisci immaniterresiamus, certi, quod tum uerbum, tum Euangelion nostrum ijs omnibus fortiora sint.

SECUNDA ALLEGORIA

De spiritali persequutione est, quo modo se cum peccatore res habeat. quando spiritu moritur & reuiuiscit, hoc est, quando iustificari & à peccatis liberari debet. Id enim sic fit. Principio peccatum sese offert in quod per Adæ inobedientiam oēs prolapsi sumus, quod & maius & peius propria nostra culpa & inobedientia reddidimus, aq; conspectu

spectu Dei nos proripimus, ut quod gratum deo
 est facere non possimus, Maxime, ubi in formosum
 peccatum inciderimus, hoc est in adulatoriam fucā
 tamq̄ religionem siue culturam Dei, à uero dei uer-
 bo. Atque hæc est inobedientia & fuga Ione à facie
 Dei. Quam diu enim peccatis obruti sumus, Deum
 non uidemus & procul ab illo dimoti sumus, uti fi-
 lius prodigus in Euangelio. Quod uero ad mare se
 recipit & nulli se certo loco credit, significat pec-
 catorē, ubi à Deo sese auerterit, nusquam certi quic-
 quam auspicari, cæterum pro carnis suæ mundiq̄
 motu proccedere & ferri, quo Satanas illum duxe-
 rit, abegeritq̄, neque illi curæ esse, quoquò tandem
 perueniat, modo in ea terra, ubi Dei uerbum & re-
 ligio est, adeoq̄ in Dei obedientia non perseueret,
 sed suam opinionem sequatur.

Descendit autem usq̄ Iapho, ubi repertam na-
 uim quæ mare petit, nauulo dato, inscendit, in qua so-
 pore mer sus abit. Iapho formosum aut pulchrum
 sonat, impiorum cœtum significat, qui in inobedi-
 entia Dei uitam suam transigunt. Ea tum ciuitas com-
 modissimus inobedientiæ, opinioni, & à nobis in-
 uentæ iusticiæ, locus est. Reperit enim ibi nauim, id
 est, modum quendam atq̄ doctrinam, quantum ipsi
 uiãctur præstantissimam, quæ illum gubernet. quæ
 i 2 est Lex

A L L E G O =

est Lex Dei humanis opinionibus intellecta. Assunt illic gubernatores, hoc est, legis huiusmodi Doctores, priorumq; operum, qui ducunt ad incognitum locum, ad mare, ut nescias, quo perueniatur tecum. Neq; enim illic certa, securaque conscientia est coram Deo, ceterū iuxta maris impetū fertur, & illis præterea Iona naulum pendit. Huiusmodi enim legis præcones, Ventriferuiunt, Nummorum gratia docent, & nauigant, At nummi illis exuberantes impertiuntur sponte, ut impense ditentur etiam. Quemadmodū Israēli, terram Canaan, uel propter opera eorum largiebatur Deus. Apostolis uero & Euāgelistis nihil datur, quin potius illis quicquid est auferitur. Ibi demum Iona nauim conscendit, seque doctrinæ illi dedit, in infima nauis parte dormiens & stertens, hoc est, securus est, secumq; nunc bene agi putat. atq; in ea sententia pergit perpetuo. ut & omnes Sancti operarij faciunt, qui in sua hypocrisi adeo profunde submersi sunt, ut secure dormiant, nec sentiant, quod operantur malum. Ecce, hoc ego usq; Iapho descendisse, atq; ad ima nauis se recepisse dixerim, indubie à summa obedientia Dei, in profunda inobedientiæ, impiæq; opinionis.

Atqui Deus maturat aduentum suum, non obtemperantem sanctum excitaturus, eiusq; sanctimoniam

R I A E.

niam vulgo traducturus inq; peccatum permutatu-
 rus. Ciet enim procellam, hoc est, iram suam & lu-
 diaum cordi Deus inquit, ut sentiat. Illic tum omnis
 occidit propria sanctitas aut iusticia, Tum demum
 una cum discipulo Magister desperat, nec opera
 persistere, aut firma esse possunt. Illic navis collidi
 & confringi iult. Quisq; praeterea Deum suum in-
 uocat, id est, speciosa uita sua se consolari iult. Ex
 illis Idolis tum nullu auxiliatur, neq; enim ueri Dei
 cognitione habent. Ionam demum excitant, hoc est,
 ueri legis doctores fiunt. Illic ad uerum suum offi-
 cium Lex peruenit, nec ultra sola opera aut falsas
 conscientias docet, Ceterum, peccatum adeoq; diui-
 nam iram commonstrat, & conscientiam territat.
 Atq; hoc est quod sortes iaciunt, peccatum inqui-
 runt, & Ionam attingunt. Nec enim intermittit pec-
 catum inquirere & adfligere conscientiam, donec
 inueniat peccatorem, & cogat eum fateri, perinde
 atq; Dauid Psalm. 37. ait. Quoniam tacui, inuetera-
 uerunt ossa mea, &c. Sortitus uero, indicat, quod
 peccatum ex inopinato se prostrat, quodq; Lex nos
 attingat, non quando nos putamus, ceterum quan-
 do nihil minus, quam tale quicquam cogitamus, tum
 paterfamilias quae situm nos uenit & offendit. Hic,
 tandem Ionam prodire oportet, legiq; palmam da-

A L L E G O =

re, ac fateri sese peccatorem esse, alioqui, inquit, mare non residet. Et quamuis remigando nimium defatigentur, ut littus contingant, nihil tamen prodest. Id est. Etiam si conscientia talis uicta est, neq; tamen sententiam mortis sponte perfert, quantumuis confiteatur, debere se & oportere perpeti talia. Quare Iona ex sese non in mare prosilit, sed eo proicitur.

Postremo, dum secus esse non posset Ionam in mare proijciunt, orant autem Dominum, ne impetet hoc illis, timentes & colentes ita Deum. Idem est quod Paulus Roma. 7. inquit. Lex quidem bona iusta & sancta est, ac iuxta tamen occidit & iratum mihi Deum reddit. De quo hic non plura dicenda sunt. Quod uero Deum timent & colunt, significat legem, ubi uero suo functa fuerit officio, ministram esse Dei, hoc est, timoratos, humilesq; Dei ministros efficere. quæ antea, dum in Iapho adhuc erat, in abusu operum, bonæq; intentionis, ut Sophista uocant, uentri inserviebat, recipiebat que naulum, & stertentes, securos, fictos que sanctos operibus deditos constituiebat. Iam hic immanis bellua Ionam excipit ac deuorat, quæ ipseus mortis & Auerni typus est. Sic enim se ordine quodam sequuntur hæc.

Primo

Primò lex, deinde peccatum, postremo mors, Paulo
 1. Corinth. 15. confirmante, Lex peccati uirtus est,
 mors uero stimulus peccati, hoc est, nisi peccatum in
 conscientia foret, mors nihil operari posset, neque
 punctum neq; casum ledere, nec occidere, nec adfli-
 gere, nec adem nec stimulum haberet, ceterum stu-
 pida & nihil esset, Vbi uero peccatum in conscientia
 fuerit, & sentiatur, protenus tum, & lancea & gla-
 dius morti ministrata sunt, hominem simpliciter
 occidere uolenti, quem occidit etiam. In hunc modum
 ubi nulla lex foret, hoc est, ubi non uera lex esset,
 quæ officium suum administraret, nullum etiam pec-
 catum esset, hoc est, peccatum non sentiretur, pecca-
 tumq; uiribus esset destitutum, neque morderet, si-
 cuti non mordet etiam, sic ubi Ionæ in inferiore na-
 uis recessu cubent, Ionas autem, eos qui operibus stu-
 dent, eaq; coram Deo magnifici putant iustidari-
 os, intelligo. Sic enim & naturæ ingenium est, ut u-
 bi nulla sit lex, neque peccatum esse possit. At quam
 primum lex uenerit, mox peccatum adest, quod &
 in conscientia sentitur. Quam ergo piscis, suis cum
 fauibus terribilis Ionæ uisus est, tam horribiles mor-
 tis minæ sunt, in peccante territaq; conscientia.

Porro Iona treis dies treisq; nocte is in immani
 pisce moritur, id est, peccator in eiusmodi horrore
 i 4 mortisq;

A L L E G O

mortisq; angustia decumbit, atque cū morte luctatur, donec penitus desperarit, Nam intra triduanū interuallum, belle obseruari potest, num quisquam obierit diem, & qui tertium à morte sua diem attingerit, de eius salute nulla omnino spes est reliqua, etiā si non integrum triduum compleat, hoc est, etiā si unicum diem ac noctem in morte decubuerit, actum ē de eo, siquidem is, præcedentis diei horam & insequentis item attingere potest. Ac triduum tale in hac spiritali morte, non prolixum ē, Mox enim accidit, ut & à morte & ad afflictione extrema, in desperationem adigatur, Postmodum uiuū Dei uerbum aduenit, Euangelion gratiæ, quod pisci dicit, hoc est præcipit, ne absumat hominem, cæterum illi uitam sinat suam. Ibi fides demum auspiciū suum sumit homoq; tum à peccatis tum morte liberatur, ac in gratia & iustitia cum Christo uitam ducit. Hic demum Iona hanc sonare cantilenam discit, Immolabo sacrificium laudis, & c. eosq; culpatur, qui uanitati fidunt, posthabita gratia. Huiusmodi enim homines, opera, legalem uitam, rem esse bliteam planè resciscunt, & solam gratiam oportere uiuare uident. Ex ijs demum fiunt homines, qui magno usui mundo sunt, Optime enim docere, consulere, administrareq; nouerunt, quandoquidem id non ex solis mutis
at

R I A E.

ut aiunt, magistris, aut uerbis, uerum & ex spiritu,
suoq; ipsorum experimento didicerint. Eorum tum
doctrina fortiter penetrat corda, id quod Iona, suo a
pud Nineuitas habito sermone indicat.

T E R T I A M

Christus ipse in sese transtulit Matthei. 12. quan-
quam non sit integra perfectaque Allegoria. Chri-
stus enim Iona tantummodo typo utitur, ea parte,
qua triduo in ceti uentre delituit. Nam & se tantum
in terra permansurum mortuum dicit, ac signum Iona
ne uocat, hoc est, signum quod à Iona non dissideat
neque enim triduum illud spirituale facit, id quod in
allegorijs fieri solet, unde parabola potius est quam
Allegoria, neque quisquam eò ducere auderet, nisi
Christus ipse prius indicasset. Proinde multa, ea de
re uerba facere, non est opus nunc, uelut in uniuers-
so orbe perspectissima cognitissimaq; quomodo sci-
licet Christus mortuus sit & resurrexerit, Et quod
hoc tale signum & prodigium sit, quod infidelibus
Iudæis datum sit, immo quod toti mundo per Euan-
gelion offeratur, ut sciant, quo pacto omnes, per eius
modi signum, pretiosissimumq; Dei opus redempti
sint, cui & sincera fide constanter adherescere de-
beant. Atqui uniuersus terrarum orbis in hoc im-
pingunt signum, præcipue uero Iudæi, quibus & of-
fendiculum

A L L E G O =

fendiculum est & stulticia. Nihilominus tamen id signi esse & permanere illis necesse est, neque peculiariter signum eis dabitur uti peroptant, Christo palam testificante, Generationi huic prauæ, inquit, signum nullum fiet, nisi signum Ionæ prophætæ, De quo alibi plura dicta sunt.

Postremo, Vitis alba cum uerme illam pungente ad auroræ ortum, superest. Historia non ad solam Ionæ iracundiam attinet, cæterum & ad Iudaismum qui uere alba uitis est. Primum ampla lataq; illi folia sunt, quod est in ea optimum, quæ & Ionæ umbraculū reddebant opacum, aduersus solarem æstū, at nulla illic fructuum mentio fit, neque enim fructū profert. Folia uerbum & lex Dei sunt, ut Pau. Ro. 3. ait, Quod credita illis fuerint eloquia Dei, Sub ijs folijs residet Iona, hoc est, Prophætæ, diuīq; patres, sub Iudaismo, ueluti sub temporali tabernaculo, externoq; Dei cultu sederunt, adusq; aduentum Christi, Erat enim æstuum coenaculum & pergula quædam, quæ suo tempore æssaret, fructuum autem nihil edebat. Lex enim dtra spiritum, iuuare neminē poterat, quanquam non pauca eiusmodi spiritu sanctificati sub ea pergula uixerint. Quam ob causam & Christus ficui maledicit, cui sine fructu folia erāt, ut continuo exaresceret, quæ cum hac uita similis est historia.

historia. Iona tamen, pergula nomine letatur, expectans Nincue urbis interitum. Placebat enim Iudæis gloriabanturq; se solos & uerbum Dei habere, dei que ministros esse debere, unde & cunctas gentes damnatas & perditas esse, adeoq; nihil omnino coram Deo arbitrabantur, ut hoc loq; de Nineuitis Iona sentit.

Interea uero temporis dum securissimi confidunt Iudæi, se solos populum esse Dei, dumq; Iona summo gaudio reficitur, ob ὄμωελολεύκη, uitem albā uermiculum Deus quempiam apparat, qui punctim uitem ledat, hoc est, Christus suo cum Euangelio adueniebat, quom Iudæi maxime ideo superbirent, qd' soli populus Dei essent. Et uitem albam pungebat, hoc est, Euāgelio suo in illam inuehebatur, legemq; per spiritum suum sanctū abrogabat, nosq; omnes à lege & uiribus eius redimebat. Inde exaruit, ac in nihilum redactus est Iudaismus in uniuerso orbe, usque in hodiernum diem, neq; uiret aut porro suppalulat, nec quisquam sanctorum aut prophetarū sub umbra eius posthac recubat. φεῦ φεῦ πέπρακται actum est de eo, Christus uermis est, ut ipse Psal. 21. contestatur. Vermis sum & non homo, ob eam nimirum causam, quod tam misere, contemptus & crucifixus sit. Attamen miser ille crucifixus uermis, tam speciosū

A L L E G O =

speciosum fruticem pungit, ut contiuuo arescat, suoq; uili & exiguo morfu aut punctura, hoc est, spreto E uangelio, tantum populum & regnum demolitur.

Quod uero non uesperis, sed mane, aurora illuce scente primum, damnum dat uermis, significat, rui nam hanc Iudaismi tum contigisse, quom tempus gra tiae, Nouum Testamentum, per Euangelium, in uni uerso mundo primum oriretur. Qui enim mirandū ad modum uitem albam crescere fecerat, idem p uer mem ledi & aridam fieri curauit. Sic Iudaismus, ma gnis uarijsq; miraculis & operibus Dei subito augu stus reddebatur, per potentiam Dei, ut historiae Mo se regumq; temporibus satis indicant, & c: Eodem praeterca modo exaruit & ocadit, ex diuina tum uo luntate, tum iussione, Euangelij hora praesente. Mur murat igitur Iona, duabus de causis minime uulgari bus. Prior quod uitis alba fiat arida, ut non porro sub umbra eius recubare possit. Posterior, Quod Nincue non subuertatur, hoc est, Indignum omnino uidebatur, uel magnis quibusdam sanctis, quod adeo Iudaei destitui deberent & marcescere, & guttarū stilliadij instar deficere. Et quod Nineuite, gentes, Euangelio suscepto, populus Dei fierent. Hic sol aestu suo Ione caput macerat, urensq; orientalis uen tus adest, ut exanimis etiam reddatur. Nam & Pau lus

R I A E.

lus Ro. 10. maxime de ea Iudæorū internitione mœ-
ret, percipiens etiam illorum nomine à Christo se-
clusus esse. At responsum illi referunt, qd' potius ob
Niveitarum subuersionem, quàm albæ uitis interi-
tum, succensendum sit. Atq; hoc est quod Pau. Ro.
11. ait, Ex Iudæorum interitu, salus gentibus oritur,
id est, Præstabilius est & æquabilius, Iudæismum in-
terire (qui à tra spiritum nihil proderat, & nihil ce-
rat, nisi sine fructu fôlia) quàm eius integra salute, to-
tum perire orbem. Illa sententiæ latio, Deo cordi, &
iusta quidem erat, Vt adeo gentes non immerito gra-
tiæ eius & fauori, sacrificium laudis immolemus.
Nam neq; Iudæis, si & ipsi Iudæismo suo posthabita-
to, Christo crederent, nihil inde incommodi emerge-
ret, & nobis tamen omnis in eo sita est salus, quam
nobis tuetur Deus. A M E N.

Annotationum in Ionam, M. Lutheri,

F I N I S.

Argentorati apud Iohannem Knoblochum

ANNO M. D. XXVI.